Deklica se sprejme v tiskarni **W. Blanke v Ptuju**

dosti vneti za vojno, začeli stavkati. Tudi v Turinu so začele stavkati delavke, zaposlene v tovarnah za izdelovanje vojaškega sukna.

Avstrijski municijski delavci v Ameriki. C. kr. korespondenčni urad poroča: Zanesljivo se poroča, da so v nevtralnih državah, osobito v Ameriki, podaniki monarhije zaposleni kot delavci, inženerji ali drugače v obratih, ki izdelujejo vojne potrebščine našim sovražnikom. Taki državljani, ki pozabijo svojo dolžnost, in ki tako ojačujejo sovražno vojno silo in zato otežkočujejo vojskovanje monarhije, ne zagreše le težke moralne krivde, marveč so krivi tudi hudodelstva proti vojni sili države po § 327 vojaške kazenske postave. Ta zločin se kaznuje s težko ječo desetih do dvajsetih let ali pa s smrtjo na vešalih. Okolnost, da se je storilo dejanje v inozemstvu, ne izključuje zasledovanje.

100.000 kron poneveril je višji poštni oficijal Josip Michl v Pragi. Slučajno so mu prišli na sled in so dobili pri hišni preiskavi skoraj ves denar. Michl je bil obsojen na 18 mesecev težke ječe.

Rudarski štrajk na Angleškem. Iz Londona se poroča: V južnem Walesu je pričelo nad 10 000 rudarjev štrajkati.

Trdnjava Olita.

Pred kratkim so zavzele nemške čete malo rusko trdnjavo Olita, ki leži med velikimi

Die Festung Olita.

trdnjavami Kowno ter Grodno ob Njemenu. Prinašamo zemljevid te trdnjave.

Izpred sodišča.

Kazensko preganjanje zaradi oderuštva s cenami.

Najvišji sodni dvor je že drugič razsojal o sodbah deželne sodnije v Ljubljani glede oderuštva s cenami. Drugič je deželno sodišče razveljavilo razsodbo okrajnega sodišča, ki je kaznovalo neprimerno draženje neobhodno potrebnih živil, ter obsojence oprostilo krivde in potrdilo razsodbo okrajnega sodišča. V prvem primeru je šlo za podraženje moke, v drugem pa za draženje krompirja.

Kmet je prodal 1000 kilogramov krompirja, in sicer po 15 K 100 kilogramov. Dne 19. decembra 1914 je pa izšla ministerska naredba, v kateri je bila določena namiznemu krompirju v Spodnji Avstriji najvišja cena na 9 K, v Gornji Avstriji na 10 K. V tej najvišji ceni so vračunjeni dovozni stroški na postajo in voznina do nakladalne postaje. Kmeta so naznanili in pristojno okrajno sodišče ga je obsodilo na štiri dni zapora in 40 K globe.

Kmet se je izgovarjal, da je zaračunil krompir le po 10 K 100 kilogramov ter da je prejel 5 K za izbiranje in dovoz do postaje. Sodnik ni pritrdil tem trditvam, ker je kolodvor oddaljen komaj tri kilometre in izbiranje krompirja je že vračunjeno v najvišji ceni. Obsojenec je ugovarjal tej obsodbi in deželno sodišče je ugodilo pritožniku ter kmeta oprostilo. Deželno sodišče pravi v svoji utemeljitvi, da je izšla naredba glede najvišjih cen že decembra 1914, prodaja krompirja se je pa izvršila meseca marca 1915, razmere so se od takrat spremenile, zlasti so cene v tem času v obče poskočile. Tržna cena ni sicer odločilna, kajti merodajni so le nabavni stroški, je pa tudi dvomljivo, če je toženec sploh imel hudoben namen, zahtevati pretirano ceno, zakaj kupec ni ugovarjal ceni.

Proti tej razsodbi je vložila generalna prokuratura ničnostno pritožbo v varstvo zakona. Najvišji sodni dvor je poučil nato vzklicnega sodnika, da je njegova razsodba pravna zmota ter da je toženec vsekakor kriv draženja. Če so najvišje cene iz decembra 1914, ne opravičuje to toženca, ker je tudi krompir iz leta 1914. Namen dejanja tiči v tem, da je toženec zahteval ceno, ki je očividno pretirana v primeri z njegovimi nabavnimi stroški. Blago je imel prodajalec že takrat, ko so se jele cene dvigati. Sklicevanja na splošno podraženje najvišji sodni dvor ne priznava. Meni namreč, da če bi hoteli podraževanje opravičevati s tem, ni treba nič drugega, kakor da se prodajalci združijo, pa se dogovore glede podraženja. Z drugimi besedami bi rekli, da se cene ne določajo same, marveč jih določajo interesenti. Najvišji sodni dvor priporoča podrejenim sodnijam, da naj vsako oderuštvo s cenami kaznuje ob sedanjem hudem času. To velja za male navijalce cen enako kakor za velike. Če se bodo politiške oblasti in sodišča ravnale po navodilu najvišjega sodnega dvora, potem se nam je nadejati, da se obustavi neznosno draženje vseh potrebnih živil. V vojnih časih je bila vedno draginja, toda vprašanje je, kdaj se doseže skrajna meja draginje. Za oderuhe s cenami take meje menda sploh ni, zakaj nekatere stvari so enkrat tako drage in še več kakor prej.

Razumljivo je torej, če v Nemčiji in v Avstriji nastopajo sedaj resno in odločno proti oderuštvu s cenami. V Nemčiji nastopajo proti temu oderuštvu vojni poveljniki. Tudi v Avstriji posvečajo temu vprašanju več in več pazn... Države namreč ne tvorijo le trgovci in prek... marveč tudi konsumenti. Ljudje, ki nimajo ... prodati razen svojo delavsko moč, so ... večini. Ali naj država zanemarja interese ve... v prid manjšine v urejeni državi? Nobene ... vice ne delamo, če zahtevamo od vsakega ob... nika, da se zadovolji z zmernim dobičkom p... nabavnih stroškov za režijske stoške in pl... za svoj trud. To načelo pa bi moralo pos... v obče družbi pravilo pri določitvi cen za ... neobhodno potrebna živila. Določanje c... kakor se vrši dandanes, diktira „sveta sebičnos... češ, da brez njega ni mogoč napredek. Ob ... nem času še gre, toda v vojnem času pa ute... voditi ta svoboda v gorje. Zaraditega se ... družba proti temu braniti. Ker ljudje sami ... marajo prostovoljno biti solidarni, jih treba ... siliti k temu. V svoji razsodbi pravi najv... sodni dvor: Posameznik se mora v javnem ... teresu omejiti v izkoriščanju podanih razme... pridobitev večjega dobička. To se pravi, da ... se posameznik noče v tem oziru omejiti, ga ... prisiliti družba s stroko kaznijo, da se om... Kako vpliva kazen, dokazuje dejstvo, da je ... radi oderuštva s cenami kaznovani mesar ... dil dobavitelje živine in skušal dokazati, da ... dogovoru pošiljajo na trg le toliko živine, ... ostanejo cene vedno enake in le malokdaj ... dajo, marveč le vedno naraščajo. O tem slo... je bil že obveščen justični minister. Najbr... bo kmalu vršila obravnava in tedaj izve javn... kako ravnajo častiti dobavatelji, da zadov... jejo svojo „sveto sebičnost“ in dvigajo živi... cene.

Enako se dogaja morda tudi po dr... krajih.

Bolni na pljučih — Sanatorij Aflenz — Hofacker (830 m) Štajersko. Prospekte.

Gospodarske.

Kolnati fižol in njegov nasad. Vsak vrtn... sestnik je že večkrat opazil, da prinaša kolnati ... bistveno višji donos, ko nizki in se ga pri dež... vremenu ne prime tako lahko rja kakor slednjega. T... bi bilo torej v prihodnjem letu nasaditi mnogo ve... natega fižola in že sedaj pričeti s potrebnimi pripra... Pred vsem je treba pravočasno si omisliti potreb... žolnice, ki se jih mora sedaj naročiti, in po zimi ... viti. Navadno ima kolnati fižol prekratko kolje, m... krat čisto kratke palice, na katerih visoko ple... rastlina ne najde dovolj opore. Zgornji poganjki ... potem dol, rasejo skupaj in si tako medsebojno vza... potrebno solnčno svitlobo. Pri porabi kratkih p... donaša kolnati fižol le nezadovoljivo žetev. Nada... treba pravočasno misliti na potrebno semenje. Nik... mislite, da bodejo imele trgovine s semenjem pr... njega leta že zadostno množino semena. Vemo, ... je bilo letos spomladi težko dobiti marsikatero ... semena, visoke cene so morali plačevati vrtni pose... ne vemo pa, kako bo v tem oziru v prihodnjem ... Skrbeti nam je torej treba za to, da si po mo... sami priskrbimo dobro semensko blago. Najbolje ... dobimo iz prvih polnorazvitih strokov takih rast... so jako polne. Te določimo torej za seme in ji... take označimo s tem, da nanje privežemo posebn... ali vlakno. Od teh rastlin dobljeno semenje ločim... onega, ki je odmenjeno za porabo; najbolje mu ... če je obešeno v zračnih vrečicah. Stroki, ki s... pozneje ostanejo na prekljah in večinoma ne ... večji, nam ne nudijo z daleka tako dobrega se... ko zgodnji. Torej vso pozornost že sedaj dobavi ... nega semenskega blaga.

Obrezovanje tomatov (paradižnice). Le... dobimo nikakih tomatov iz Italije in le malo iz ... kronovin monarhije; radi tega bomo glede te ... okusne in priljubljene zelenjave navezani večino... domačo pridelavo. Tomati ljubijo toploto in sv... vspevajo vsled tega le v toploležečih vrtovih in do... sadovi le v solnčnih poletjih. Večina sadov ostane ... seni zelena in gre v nič, ko pritisnejo prvi mraz... zamrznejo rastline. Če obrežemo ali odrežemo s... sredini avgusta vse pregoste poganjke in odstranim... iz listnih kotov vzrasle škodljive zrastke, da dobi ... glavnih vej dovolj svitlobe in toplote, nam bo do... več sadov, ko če pustimo rastlino v gostem gr... pol podivjano rasti. Večinoma so za tomate por... kolci mnogo prekratki. Dajte tedaj daljše kolce ... ko mogoče več svitlobe in odstranite škodljive r... Oton Brüders, strokovni učitelj in vodja poi... valnega mesta za nasad zelenjave in krompirja pri ... namestništvu.

Bitka v Vzhodnem morju.

Prinesli smo v zadnji številki uradno poročilo o bitki v Vzhodnem morju. Nemške pomorske sile napadle so otok Utö. Prisilile so ruske parnike k nazadovanju in premagale sovražne obrežne baterije. Druge nemške križarke prepodile so ruske torpedne čolne v pristanišče Rige. Nemci niso imeli izgub. Ob tej priliki prinašamo v boljše umevanje uradnih poročil tozadevni zemljevid.

Zum Seegefecht in der Ost-See.

Zahtevajte povsod „Štajerca“